

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

SENUMERATA WYNOŚI: Rocznie rb. 3, półrocznie rb. 2, kwartalnie rb. 1, 50, miesięcznie kop. 25, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów. Zagranicą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 80.

CENA
6 GROSZY

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz petytowy jednoszpaltowy lub jego miejsce Nadesłane k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem 3 kol. i petroliki po kop. 25, na 4 kol. po kop. 20. Drobne ogłoszenia po kop. 3 za wiersz. Największe ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenie treści matry omiatałej o 50 proc. drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów oddziennie z wyjątkiem w świętecznych od g. 10—2 po poł. R-kopisów nadesł. redakcja nie zwraca.

PRENUMERATA I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kawiarnie i biura ogłoszeń; w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

Adres REDAKCJI I ADMINISTRACJI CZĘSTOCHOWA, ULICA PANNY MARYI Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 18 marca:

Wschodni plac boju.

Front wojsk gener.-feldmarszałka ks. Leopolda Bawarskiego.

Nie było znaczniejszych operacji bojowych.

Zachodni plac boju.

Front gen. marsz. polnego księcia Albrechta Wirtemberskiego.

Między kanałem La Bassee a Scarpoint odbywała się nawet ożywiona działalność bojowa. Pod Loos nasze wojska atakujące przeprowadziły z linii nieprzyjacielskich 18 jeńców.

Po obydwu stronach Arras, nieprzyjacielskie oddziały wywiadowcze, w sile jednego batalionu puszły się w stronę naszych stanowisk. Często odparto ich ogniem, zaś pod Rodincourt i pod Saillay nieprzyjaciela, któremu udało się wtargnąć wyparto w walce zbliżka i wzięto pewną liczbę jeńców.

Między Arras a Oisne'ą francuzi i anglicy zajęli pasy terenów i opuszczone przez nas planowo dawniejsze nasze stanowiska oraz kilka miejscowości w tej liczbie Bapaume, Perenne, Roye i Noyons. Nasi obrońcy przyczynili nieprzyjacielowi znaczne straty i stosownie do rozkazu, cofnęli się.

Na prawym brzegu Mozy, o świcie dwie kompanie francuskie natarły na odcinek okopu, na północy od Chambrette, zdobyty przez nas 16 marca. Natacie to zostało odparto. U wierzchołka Combes pod Maiczen na północy od St. Mihiel nasze wojska szturmujące wtargnęły do stanowisk francuskich, powróciły stamtąd z 20 jeńcami.

Od brzegu morza aż do Oisy, dzięki jasnej pogodzie wzmożła się działalność lotnicza.

W walkach powietrznych stracili nieprzyjacieli 19 samolotów, zaś samolotów wskutek ognia obronnego 3. Porucznik v. Eychthofen zestrzelił 27 i 28, zaś porucznik Baldomus 14 i 15 z kolei przeciwnika. Myśmy stracili 3 samoloty.

Balkański plac boju.

Na całym froncie położenie nie uległo zmianie.

Front macedoński.

Odparto silne ataki francuzów między jeziorami Ochydra a Prespa. Zacięte walki o tereny górskie na północy od Monastyru nie przyniosły nieprzyjacielowi żadnych istotnych korzyści.

Panujące nad okolicą wyzyny do których przypuszczano szturm nawet w nocy dotychczas są jeszcze w naszym ręku.

Pierwszy general-kwatermistrz Ludendorff.

Komunikat austriacki.

WIENIĘ. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 18 marca:

Wschodni plac boju.

Front wojsk gener. pułkownika Arcyksięcia Józefa.

Front wojsk gener. feldmarsz. ks. Leopolda Bawarskiego.

Nie nowego.

Włoski teren walk:

Na Costa Bella w naszym ogniu zatorowym rozchwiał się kontratak włoski.

Południowo-wschodni plac boju.

Nie nowego.

Zastępca szefa sztabu generalnego v. Hoefler
Feldmarszałek-porucznik.

Komunikat rosyjski.

PETERSBURG, Urzędowo donoszą, dnia 17 marca:

Front zachodni.

Nie wydarzyło się nic szczególnego.

Front kaukaski.

W okolicy Sakchizu wojska nasze wyparły turków z wozu Kalikhan i poprowadziły dalej ofensywę w kierunku Wan.

Nastroje w Petersburgu.

LONDYN 19 | 3. „Times” donosi z Petersburga, że rosyjski sztab generalny stanął po stronie nowego rządu.

Nowy rząd posiada listę szpiegów i donosicieli, których postanowiono unieszkodliwić. Ludność nastrojona jest wybitnie przeciwnie niemiecko. Czynnikiem jest naganka na przedstawicieli wyższych sfer politycznych, co do których istnieją podejrzenia, iż sympatyzują z Niemcami, lub posiadają nazwiska niemieckie.

Ustąpienie gabinetu francuskiego.

PARYŻ 19 | 3. Briand doręczył prezydentowi Poincaremu dymisję gabinetu.

Czyja winna?

BERLIN, 19 | 3. Przedstawiciel „Timesa” donosi, iż oficerowie, dowodzący wojskami rządowymi, opowiadali żołnierzom, że wszystkiemu winni są Niemcy, wobec czego żołnierze strzelali do tłumów, mniemając, iż walczą przeciwko Niemcom. We wtorek rewolucjonisci w samochodach opancerzonych walczyli przeciwko karabinom maszynowym.

Milukow bohaterem chwili.

Od swej ostatniej mowy wygłoszonej w Dumie został prof. Milukow prawdziwym bohaterem chwili i ulubionym całego politycznie myślącego społeczeństwa rosyjskiego. Nawet organy, które zawsze są wrogo usposobione względem kadetów, jak np. nacjonalistyczne „Nowoje Wremia”,

rozpisywały się o mowie tej jako wielkiem zdarzeniu wewnętrzo-rosyjskiem i przypisywały jej pierwszorzędne znaczenie polityczno-społeczne. Już od kilku lat nie było można czytać w „Now. Wrem.” i „Dniu” tak sympatycznie nacechowanych słów pod adresem Milukowa, jak właśnie teraz.

Duma a ulica.

Artykuł „Duma a ulica” w „Birz. Wiedomościach” stwierdzał, że pomiędzy Dumą a ulicą stolicy znajdował się od pewnego czasu związek duchowy. Inicjatywa do tego nie zaproponowała Dumie żadnej formalnej współdziałalności, lecz stosunki ukształtowały się same tak, iż Dumą nie mogła istnieć bez poparcia ulicy, ta ostatnia znów w Dumie pragnęła znaleźć najnaturalniejszą sojuszniczkę.

Przyłączenie Księstwa Cieszyńskiego do Galicji.

W kwestji, dotyczącej zachodniego zakątka Galicji, zabrała pierwsza głos, jako strona interesowana, reprezentacja miasta Oświęcimia, która na posiedzeniu pełnej Rady miejskiej założyła precyzyjny protest przeciw nieuzasadnionym i krzywdzącym naród polski, zabiegom, zmierzającym do przyłączenia ziem rdzennie polskich do Śląska, co zainicjowała rada miejska Bielska.

Jeżeli wywody d-ra Scelirera, o czym pisaliśmy w naszym „Gońcu”, który domagał się przyłączenia Oświęcimia, Zatora etc. do Śląska—opierają się istotnie na pewnych historycznych przesłankach, w takim razie żąda Rada miejska w Oświęcimiu przyłączenia ziem stanowiących dawne Księstwo Cieszyńskie do Galicji, która po zapowiedzianem przez manifest cesarski z dnia 5 listopada 1916 wyodrębnieniu tworzyć będzie z ziemiami Księstwa organiczną całość.

Równocześnie uchwaliła Rada miejska w Oświęcimiu wezwać interesowane miasta: Zator, Wadowice, Andrychów, Kęty, Żywiec do wspólnej akcji i niema wątpliwości, że akcja ta znajdzie poparcie u Wydziału krajowego i wśród miarodajnych czynników krajowych, które na rozszerzenie Rady m. Bielska dadzą stanowczą i godną postawionego wniosku odprawę.

Dokumenty historyczne.

Manifest abasykacyjny Mikołaja II-go.

My z Bożej łaski cesarz wszechrosyjski, król polski, wielki książę finlandzki itd. itd. niniejszem wiadomo czynimy naszym poddanym: W dniach wielkiej walki przeciw wrogowi zewnętrznemu, który od trzech lat wysiła się, aby ujarzmić naszą ojczyznę, podobalo się Panu Bogu zstać na Rosję nową próbę. Trudności wewnętrzne grożą wywarciem nie-

bezpiecznego wpływu na ostateczny wynik wojny uporczywej. Przyszłość Rosji, honor naszej armii, szczęście narodu i cała przyszłość naszej drogiej Ojczyzny żądają, aby wojna była doprowadzona za jakakolwiekby cenę do zwycięskiego końca. Okrutny wróg dokonywa ostatnich wysiłków, a chwila jest bliska, gdy nasi dzielni żołnierze przy pomocy naszych stałych sprzymierzeńców rzucą ostatecznie nieprzyjaciela o ziemię.

W tych dniach, dla dobra Rosji rozstrzygających, uważaliśmy za obowiązek sumienia ułatwienie naszemu narodowi ściślego zjednoczenia i organizacji wszystkich sił jego, dla urzeczywistnienia szybkiego zwycięstwa.

Dlatego w porozumieniu z Dumą państwową uznaliśmy za dobre zrzec się korony państwa rosyjskiego i złożyć władzę najwyższą. Ponieważ nie chcemy się rozłączyć z naszym ukochanym synem, przenesimy nasze prawo dziedziczenia na naszego brata W. ks. Michała Aleksandrowicza, któremu przy wstąpieniu na tron państwa rosyjskiego błogostawimy.

Bratu naszemu polecamy rzadzić w pełnej zgodzie z przedstawicielami narodu, utrzymać urządzenie prawne i w imieniu naszej ukochanej Ojczyzny złożyć na nie niezłomną przysięgę.

Wzywamy wszystkich wiernych synów Ojczyzny, aby spełnili swój święty obowiązek ojczysty, by po słusznym byli cesarzowi w ciężkiej chwili doświadczeń narodowych i aby mu wraz z przedstawicielami narodu pomagali do poprowadzenia państwa rosyjskiego po drodze szczęścia i sławy. Bóg niech strzeże Rosję.

Preklamacja rządu tymczasowego.

Obywatele! Tymczasowy wydział wykonawczy Dumy państwowej, po party pomocy załogi i mieszkańców stolicy, złamał obecnie całkowicie szkodliwy wpływ starego rządu i teraz już przystąpić może do trwałej organizacji władzy wykonawczej. W chwili tej wydział tymczasowy mianuje następujących ministrów pierwszego gabinetu narodowego, których dawniejsza działalność społeczna i polityczna zapewnia im zaufanie kraju (tu podano nazwiska wczoraj już wyliczone). Nowy rząd pragnie o przebieg polityki swojej na zasadach następujących:

1) Ogólna i bezpośrednia amnestja dla wszystkich osób, które dopuściły się przestępstw charakteru politycznego lub religijnego, nie wyłączając działań terrorystycznych, zaburzeń wojskowych i przestępstw przeciw prawu rolnemu.

2) Wolność przekonania, wolność prasy, wolność związków i zebrań wraz z prawem strajku, z rozciągnięciem tych wszystkich praw na wojsko, w granicach dozwolonych przez stosunki wojskowe i techniczne.

3) Zniesienie wszystkich ograniczeń, opierających się na podstawach społecznych, religijnych i narodowych.

4) Bezpośrednie podjęcie przygotowań do zwołania konstytuancy, która ma zorganizować rząd i ośrodek prawodawczy na podstawie powszechnego prawa głosowania oraz zaprowadzić ustrój konstytucyjny.

5) Organizację poliojczy zastąpi milicja narodowa, z naczelnikiem służbowym, podległym kierownictwu organów samorządu.

6) Wybory gminne mają odbywać

się na podstawie powszechnego prawa głosowania.

7) Wojsko, które uczestniczyło w ruchu rewolucyjnym, ma być skonfigurowane w Petersburgu.

8) Zniesienie wszelkich ograniczeń, dotyczących żołnierzy w zakresie praw społecznych, jakie posiadają inni obywatele, pod warunkiem tylko ścisłej karności wojskowej w służbie czynnej.

Rząd prowizoryczny dodaje z naciskiem, że nie zamierza bynajmniej posiłkować się stanem wojennym przy wprowadzaniu powyżej wymienionych reform.

Chwila bieżąca.

— Ks. Cyryla mianowano dowódcą marynarzy gwardji.

— Nowy rząd rosyjski udzielił żydom pozwolenia na stawanie w sądzie w roli adwokatów.

— Jak przypuszczają przewrót rosyjski zainscenizowano podczas konferencji przedstawicieli koalicji w Petersburgu.

— Postanowiono zamknąć w całej Rosji na miesiąc ruch osobowy na kolejach i przeznaczyć koleje przez ten czas wyłącznie do celów wojskowych i do przewozu żywności.

Z Warszawy.

Majątek w sakwach zebrań.

Do przytułku dla żebraków przy prowadzono zebrań, aresztowanego na ulicy. Gdy zdjęto ubranie z nowego pupila, w sakwach jałmużniczych znaleziono 8000 rb. w papierach wartościowych i 400 rb. gotówka. **Kobiety w związkach zawodowych.**

Prasa żydowska podaje, że według ostatnich wiadomości statystycznych centralnego biura związków zawodowych w Warszawie, należy do związku zawodowego pracownic igły — 1048, tytoniowego — 790, mody — 702, tkackiego — 447, skórzanego — 215, żywnościowego — 200, papierowego — 75, drzewnego — 48, ogółem zaś 3526. Do zarządów i komisji zawodowych należy 111 kobiet.

Z Kielc.

Sprzedż majątku.

Zargonowy „Moment“ donosi, że właściciel majątku ziemskiego w kieleckim p. B. Zembruski sprzedał majątek swój Chorzewo dwum żydom po osiem tysięcy rubli za wiókę. Jednocześnie cytuje „Moment“, że „Gazeta Kielecka“ wystąpiła z ostrą krytyką postępków p. Z. zapytując: „Czy wolno dzisiaj wobec przebudzenia się polskiego narodu i wobec odbudowy polskiego Państwa sprzedawać polską ziemię żydom?“

Ludziom inteligentnym polecamy przeczytanie rozprawki prof. J. Kleina pod tyt. „O twórczej wrażliwości i twórczej odpowiedzialności wobec wojny“.

Znajdą oni tam parę błysków głębszej myśli widza współczesnej epoki.

Myśl głębsza spadła dziś w cenie lecz tem droższą stała się dla wszystkich, którzy w rozgwarze wojny, zachować pragną jasny, niezależny sąd o rzeczach współczesnych.

Względem tej myśli niezależnej i poznającej budzi się nieufność. Sprawiła to — wojna, która ogromem swoim przytłacza tego, kto ją chciał naprawdę jako całość ująć i prze-myśleć.

Napozór najmniej zależna od żywiołowych, irracjonalnych pierwiastków, zrodzona z szeregu jasnych, świadomych, celowych, określonych działań, obrachowania i zorganizowania, jak żaden dotąd zbiorowy czyn ludzki, oparta na zespoleniu środków, zabiegów, usiłowań, dających się ująć z drobniawością najściślej, okazała się czemś bardziej nowym i niespodzianym nad wszystko, cokolwiek w świecie swoim zdziałał i poznał duch ludzki.

Budzimy się w świecie przemienionym. Nadeszła nasza chwila w dziejach.

Dlatego mimo wszystko, co się dzieje złego na świecie i na ziemi polskiej — optymizm stał się naszą racją stanu

Powrót Taty

nie Mickiewicza lecz z satyrycznego ulotnego pisma, które opuściło w Warszawie prasę pt. „Powrót Taty“.

Dziś rano powrócił Tata i wprost zjechał na zamek. — Jakże wy żyli rebiata, z tą Polszą przez te dwa lata w kwartirach swoich bez klamek.

— Cóż wy? mnie ciągle czekali? Wiedzieli, że wrócić muszę, a polskie gimny śpiewali! Wot i napróżno wybrali grzech taki na swoją duszę.

— Warszawa, bratcy, nie Kraków! A wy chleb — sól wynosili! Dla legjonowych junaków — i wot my swoich kazaków wam dzisiaj przyprowadzili.

— Nasze kazaki chłop w chłop! Dla nich wy nieście na tacy chleb — sól święcone u popa! Niechaj się dowie Jewropa, jak nas przyjmują polacy.

— Bo Polska to rzecz słowiańska i dla nas zrobić nie sztuka! Polszu od Lwowa Gdańska! I szby pieśń brzmiała cygańska: „Razluka ty-y razluka!“

Edward Słoński.

KRONIKA

Z okazji imienin.

Jego Eksc. arcybiskup lwowski ks. Józef Bilczewski z powodu przypadających w dniu wczorajszym Jego imienin, odprawił na Jasnej Górze uroczystą Mszę świętą.

Zebrań organizacyjne wydziału Rady Narodowej.

Jutro we środę 21 bm. o godz. 7 wiecz. w lokalu Stow. Kupców Polaków, odbędzie się zebranie organizacyjne wydziału Rady Narodowej.

Z zebrań tow. sztuki drukarskiej.

W ubiegłą niedzielę odbyło się zebranie organizacyjne tow. sztuki drukarskiej, celem którego było omówienie spraw dotyczących powołania do życia związku.

Zebrań, wobec 30 przeszło osób, zagał p. A. Polakowski, którego też powołano na przewodniczącego, sekretarzem p. S. Wołkowicki, asesorami byli pp. W. Szmigulski, W. Zieliński i J. Nowacki.

Na wstępie przewodniczący wyjaśnił zebrany potrzebę związku pracowników drukarskich w Częstochowie, a to ze względu na anormalne stosunki, jakie panują w tej gałęzi pracy, w miastach prowincjonalnych.

W dalszym ciągu zebrania, różni mówcy obznajmili zebranych z regulaminem związku prac. druk. w Warszawie, oraz wykazując korzyści, jakie zrzeszenie powyższe przynieść może.

Następnie nawoływano do wspólnej energicznej pracy, zaniechania wszelkich niesnasek osobistych i skupienia wszystkich sił koło utworzenia związku.

Po krótkiej dyskusji przyjęto w całości regulamin związku warszawskiego i postanowiono przestać go do władz z prośbą o zatwierdzenie powyższego regulaminu jak i samego związku.

Do przeprowadzenia formalności powołano komisję składającą się z pp. A. Polakowskiego, W. Zielińskiego, J. Nowackiego, W. Szmigulskiego i S. Wołkowskiego, oraz rezerwuując jedno miejsce dla przedstawiciela pracowników żydowskich.

Komisja powyższa będzie czynna do chwili otrzymania pozwolenia od władz, poczem będzie zwołane ogólne zebranie w celu wybrania zarządu związku.

Skutki ostrej zimy.

Długotrwałe, a przede wszystkim niezwykle ostre mrozy tegorocznej zimy, poczyniły kłosałne spustoszenia wśród drobnego ptactwa polnego i zwierzyzny. Brak pożywienia oraz gruba warstwa zmarzniętego śniegu, przyczyniły się do tego, że część ptasząt padła z głodu, część zaś zmarła. Stada kuropatw i zajęcy, tuła się w zabudowaniach gospodarskich, a nawet dzikie ptactwo leśne, bażanty, cietrzewie itp. podczas dnia obsiadają stodoły i domy mieszkalne.

Benefis M. Mańkowskiego.

We czwartek dnia 22 b. m. w teatrze „Odeon” odbędzie się benefisowe przedstawienie zdolnego artysty tegoż teatru p. Mieczysława Mańkowskiego.

Program poza obrazami kinematograficznymi wypełni komedia w 1 akcie p. t. „Przez wdzięczność”, oraz bardzo bogaty dział koncertowy.

Kto da więcej?

W administracji naszego „Gońca” jest do nabycia piękny, starej roboty złoty pierścionek upiękuszony kamieniami, za który dają rb. 51 kop. 50.

Pierścionek powyższy został ofiarowany na Tow. opieki nad bezdomnymi dziećmi.

Kto da więcej?

Z koncertu prof. Z. Szwarcesteina.

W ubiegłą sobotę w sali Strazy Ogniowej odbył się koncert znanego skrzypka prof. Z. Szwarcesteina. O wszechstronności na punkcie subtelnego zachowania stylów w utworach, pochodzących z różnych epok muzycznych, świadczył już program, złożony z kompozycji klasycznych I S. Bacha, modernistycznych—Sindinga, niepomiernie trudnych technicznie utworów Paganiniego, oraz wymagających tonu śpiewnego w szczególności Ave-Maria—Schuberta, Romans—Zeleskiego i etc.

W części I artysta wykonał prelude i Gavot J. S. Bacha, Siciliano et Rigandon — Francoeur'a, preludium i allegro Pugnani—Kreislera.

W części II koncert Sindinga, należąca do muzyki nowoczesnej.

W części III „poeme” Fibicha, Tambourin—Chinois—Kreislera, Ave-Maria Schuberta, uwydatniając wszędzie, jak już powiedziałem, właściwy styl i wlewając w dane utwory wiele poezji i subtelnego uocucia.

Nie jeden słuchacz, nie zdaje sobie może sprawy, ile wirtuoz wkłada

pracy w wykonanie niejednego utworu. Wykonanie „Caprice” Paganiniego może już świadczyć o takiej pracy dostatecznie.

Natomiast ton gry Szwarcesteina tak piękny i śpiewny — jakby stał się nieco mniejszym jak dawniej, co zauważyć można było w Ave Maria, odegranem wytwornie i uczuciowo.

Artystę przyjmowano nader sympatycznie, za co odwiedzając się — dorzucił on na bis „Humoreskę” Dworzaka.

Pragnąc być ścisłym, muszę nadmienić, że do porządnej gry solowej niezbędnym jest fortepian dobry, gdyż pianino, zwłaszcza o jakimś nieokreślonym rodzaju tonu, oddziaływało szkodliwie na tę grę solową, która przy dobrym fortepianie wywarłaby o wiele większe wrażenie. Sytuację jednakże ratował dr. H. Pless, który nawet i na takim instrumencie uwydatnił zalety doskonałego akompanjatora i wytrawnego muzyka. L. Wawrzynowicz.

Z teatru „Paryskiego”.

Dziś we wtorek ostatni dzień demonstrowany będzie wspaniały obraz p. t. „125 lat niewoli Polski”, który cieszy się ogromnym powodzeniem ze względu na wspaniałą wystawę, oraz odpowiednią ilustrację muzyczną i chóry.

O godz. 3 ej po poł. odbędzie się przedstawienie specjalne dla młodzieży szkolnej po cenach bardzo niskich.

Listy do Redakcji.

Szanowny Panie Redaktorze!

Po zbadaniu warunków istniejących na t. zw. „Kursach Językowych dla dorosłych obojga płci, utworzonych z pozwolenia Ces. Nieaut. Władz szkolnych” — rzekłem się wszelkiego udziału w działalności tych kursów i dawne już prosiłem, aby nazwisko moje z ogłoszeń wykreślono. Pomimo to przedsiębiorca kursów ogłasza w dalszym ciągu w pismach miejscowych, że języka francuskiego udzielać będzie niżej-podpisany.

Aby zapobiedz dalszemu wprowadzaniu w błąd ucni, upraszam Szanownego Redaktora o umieszczenie w swem piśmie niniejszej notatki.

Racz przyjąć Szanowny Panie Redakterze wyrazy mego wysokiego poważania.

Adolf Rozenberg.

Częstochowa, d. 19 marca 1917 r.

Odpowiedzi od Redakcji.

P. Skalmierskiej. Lista kwartek zamieszczoną była w dziale ogłoszeń płatnych, przeto i list Sz. Pani w tej sprawie umieścić możemy w tym dziale.

Rozporządzenia urzędowe.

Dnia 23 marca r. b. od godziny 9—11 przed południem odbędzie się na obszarze między Częstochową — Kiedrzynem — Antoniowem — Białą Górą — Białą Doliną — kaplicą św. Magdaleny — Żabieńcem Grab. i Grabówką wojskowe strzelanie ostrymi nabojami. Wchodzenie na ten obszar, który będzie odgródzony kordonem posterunków i ocerwonymi ochrągiewkami, jest zakazane z powodu połączonego z tym niebezpieczeństwa zagratającego życia. Zarządzeń posterunków należy usłuchać bezwarunkowo. Droga z Częstochowy do kaplicy św. Magdaleny i droga z Kie-

drzyna do Białej Górnej będą w czasie wyżej podanym zamknięte dla wszelkiego ruchu.

Częstochowa, 45—3—1917.

Gubernator W. jaskowy
pdp. von **Gersdorff**
Generał-porucznik.

Rozrywki niedzielne.

Rozwiązania szarad i zagadek z nr. 00

1) Rola, 2) Warka, 3) Komitet Żywnościowy, 4) Echo, 5) Potop, 6) Korybut, 7) Sok—Kos, 8) Stół, 9) Droga mleczna, 10) Pióra jego.

Największą ilość rozwiązań nadesłali: Sęp, Legionista, Stanisław K., Szaradzista, T. Kozłowski z Warszawy, Jelen z Lechitowa, Z. Wielowiejski, Henryk Kleps, St. Regieli, Stan. Kwiatkowski, K. Sowiński, L. Januszko, J. Misztak, J. Heldwein, W. Morawski, R. Zymek, Stach Szczeciński, A. Sobolewski, K. Rudzki z Łodzi, Bednarski z Piotrkowa i Selavus.

I nagrodę w postaci książki „Pocci legionisci” otrzyma Szaradzista, II nagrodę „Albania” (książka)— Stanisław K., III nagrodę (pocztówki)— Selavus.

Szarady i zagadki.

1.

Pierwsze — głos wątpliwości, drugie, trzecie—drogi,
Wszystko — nazwisko króla, co choć nie był srogi,
Umiał utrzymać porządek wśród domowych progów,
Kochany przez poddanych, a straszny dla wrogów.

2.

Pierwszego miasta dostarcza wioska,
Drugie jest bliska spółgłoska.

3.

Kto chce, niech się sam przekonał
W jednym wyrazie, dwa męskie imiona
A kiedy się słowo ułoży całe,
Będzie imię kobiece—tylko, że zdrobniałe.

4.

Wielki rycerz krzyżowy i znana potrawa,
Jednakie noszą miano. A to rzecz ciekawa!

5.

Teraz sobie łamcie głowy!
Pół litery, sprzęt domowy.

6.

Jaka kula pędzi podczas wojny nieustannie?

Trafne rozwiązania należy nadsyłać na pocztówkach do skrzynki redakcji „Gońca” ul. Panny Marji 88.

Za nadesłanie największej liczby rozwiązań wyznacza się nagrody drogą losowania. W dziale „Rozrywek niedzielnych” umieszczac będziemy również wszelkie szarady, zagadki, logogryfy itp. nadsyłane nam przez czytelników.

Konkurs na szaradę.

Celem umieszczenia szarad, nadsyłanych przez czytelników, ogłasza my konkurs na wielką szaradę napisaną wierszem, która umieszczoną będzie w numerze wielkanocnym naszego „Gońca”. Termin nadsyłania 2 tygodnie. — 8 nagrody w postaci cennych książek.

Żądajcie wszędzie!

„Krótkiej Ujednastajnionej Pisanii Polskiej”.

Cena tylko 10 groszy

Teatr PARYSKI

We wtorek, dnia 13 marca
1917 roku i dni następných.

Ostatnie 3 dni!

Pierwszy polski obraz imponujący okazałością, wykonaniem i techniką

125 lat niewoli Polski

Wielkie arcydzieło kinematograficzne w 6 wielkich aktach, odtwarzające tragiczne dzieje ujarzmionej Polski w okresie 1792—1917 r.

Wykonane przez najwybitniejszych artystów sceny Krakowskiej z udziałem 10,000 osób, prócz walczących Wojsk Polskich, austriackich i rosyjskich.

Kostjumy i rekwizyty oryginalne z muzeum narodowego w Krakowie.

Do obrazu przygrywać będzie zwiększony komplet orkiestry. Chór złożony z 15 osób, wykonawca utworów narodowe.

! Ceny miejsc niższe !

Ceny miejsc: Miejsce w łożu 2 m., krzesło 1 m. 20 fen. Galeria 70 fen.

Teatr „ODEON”

Od czwartku 15 do środy 21
Marca 1917 roku.

Sensacja! 5-ty polski obraz w wykonaniu artystów warszawskich! Sensacja!

„Bestja”

realistyczny dramat w 5-ciu aktach,
z życia warszawskiego.

W rolach głównych: POLA NEGRI — MARJA DULĘBA — W Kuncewicz i J. Pawłowski.

W akcie 2-gim Miś-Mara wykona „Humoreskę” Dworaczka.

Pola Negri z Sobiszewskim odtądzą charakterystyczny „Taniec Zmystów”.

NA SCENIE: Pierwszy raz w Częstochowie!

SZKOŁA HAFTU

Operetka w 1-ym akcie H. Topolnickiego, muzyka D. Wiechlera Akompaniament orkiestrowy. — Kierownik wokalny J. Baranowski.

Z powodu bardzo kosztownej dzierżawy obrazu **ceny miejsc podwyższone o 10 kop.**

Ze względu na treść dramatu, wejście dla młodzieży do lat 16-tu wzbronione.

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

w Częstochowie
ul. Panny Marji № 10.

Choroby zębów i jamy ustnej.
przyjmuje codziennie
od 9—1 i od 3—7 wieczorem.

DOKTOR MEDYCYNY

Paweł Broniatowski

w CZĘSTOCHOWIE
ul. Panny Marji № 21.

Choroby skórne i dróg moczowych.

Ordynuje: od 9—12 rano i od 4—7 p.p.
Panie od 12—1 po południu.

Ofiary:

Na Sekcję przeciwzembraczą Z. Orłowski rb. 10 kwit 118, na Samopomocę szkolną Z. Orłowski rb. 15 kwit 119. Uczestnicy urocz. poświęc. składu Z. Orłowski-go na Sekcję przeciwzembraczą Mk. 7 kwit 120, na Samopomocę szkolną rb. 20 kw. 121.

Kto wykryje miejsce skradzionych rzeczy przy ulicy Pięknej Nr. 17 po pełnionej w mieszkaniu Paroszkiewiczza otrzyma 500 Marek nagrody zawiadomić u Paroszkiewiczza ulica Centralna Nr. 5. 155—

**Naczynia kuchenne
wyroby blaszane towary
żelazne**
poleca W. Nowicki
dawniej W. Stajewski ul. P. Maryi 38.

Reumatyzm artrotyzm, ból głowy i wszelkie inne choroby leczy skutecznie masaż elektryczny Teatralna 34 II-gie piętro m. 6 od 12 do 4 ej po południu

Potrzebny ręczny wózek ostrokołowy. Administracja „Gońca”.

Potrzebne 2 kitle podróżne. Wiadomość w Administracji „Gońca”. 161—

Sprzedam bibliotekę, obrazy, albumy, minerały, ulica Żelazna Nr. 5 m. 11. 163—

Krawiecka pracownia garderoby męskiej W. Małozynskiego

w Częstochowie, ul. Panny Marji № 50.
Poleca Sz. Panom swój skład gotowych ubrań jako to: Palta, garnitury marynarkowe spodnie Specjalny dział ubrań ozdobnych dla wszystkich szkół i klas. Na czasie!!! Pracownia uskutecznia wszystkie przeróbki, reparacje, czyści i odświeża wszelką garderobę szybko i po umiar. cenach.

Pierwszorządna Częstochowska Pracownia GORSĘTÓW

„JÓZEFY”

Nagrodzona Medalem
CZĘSTOCHOWA, ul. P. Marji 46.
róg Szkolnej Nr. 1.
gorsety kroji paryskich i wiedeńskich higieniczne i do wyrównania figury szelki do prostego trzymania biustonosze, pasy i t. d. Pranie, reperacja i przebarbianie. — Ceny umiarkowane. 1447

Potrzebni, pisarz podwózkowy i piśmny praktykant rolny z ziemiańskiej rodziny. Zgłoszenia piśmienne w Administracji „Gońca” sub „Potrzebni”. 159—

I pokój umeblowany z kuchnią, wygodami elektrycznym oświetleniem ewentualnie bez, od kwietnia poszukiwany. Oferty s podaniem ceny sub. M. J. w „Gońcu”. 160—

Niemieckiego i francuskiego języka udzielał zbiorowo kurs niższy i wyższy. Warunki bardzo przystępne. Wiadomość ul. Szkolna Nr. 5 a m. 21.

„MUCHY”

najlepiej prenumerować
wprost z Redakcji, War-
szawa, Hoża 36.

Kwartalnie 2 rb. wyjąz z przesyłką.

Wielkonoc „MUCHY” b. wesoła.